

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Testamentární praxe pozdně středověkých šlechticů
Studijní obor: Učitelství pro střední školy – dějepis, základy společenských věd
Autor/ka práce: Bc. Jana Mazaná
Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Předkládaná diplomová práce Jany Mazané (56 ns.) analyzuje testamentární praxi urozených žen v pozdním středověku. Zaměřuje se na oblast Čech a Moravy, přičemž se primárně věnuje českému prostředí. Je členěna na čtyři kapitoly věnované středověkému pojetí smrti, dědickému právu v Čechách (nikoli však na Moravě), postavení žen ve středověku a rozboru vybraných posledních pořízení. Autorka pracuje s edicemi a digitálně přístupnými prameny ze SOA Třeboň. Analyzuje strukturu testamentů, jež člení na závěti deskové, závěti listinné a závěti s odkazem na válečný stav a pozastavení úřadu zemských desek. Poněkud nahodilý charakter má komparace se dvěma mužskými testamenty – závěry tohoto oddílu se zdají být spíše diskutabilní.

Hlavní přínos práce spatřuji v postižení šíře testamentární praxe české pozdně středověké šlechty, která dokázala flexibilně využít platných písemných či zvykových norem a adaptovat se na proměny společenského vývoje a reagovat na nejrůznější situace představených testátorek. Práce obsahuje určité množství stylistických nesrovnalostí, chyb v prepisech jmen a predikátů, přílišných zjednodušení, zobecnění i využití nepřesných pojmů (např. „zákoník krále Jana“ – zřejmě míněn inaugurační diplom, slovo „zákon“ využíváno opakovaně na místě zvykového práva apod., „římský testament“ – míněna podoba testamentů v německých oblastech Sváté říše římské, „přítel“ – charakterizující ve středověku primárně právní vztah, nikoli rovinu osobních sympatií).

První kapitola trpí obsahovou roztržitostí a převažujícím kompilačním charakterem včetně zbytečně dlouhých citovaných úryvků z odborné literatury a zbytečně odbočuje od jednotné linie práce. Ve druhé kapitole postrádám reflexi norem Vladislavského zřízení zemského; celá kapitola utkvívá na povrchu a neposkytuje žádoucí přehled o širší normativního prostředí pro následnou hlubší analýzu vybraných testamentů. Velmi problematická je interpretace postupné proměny testamentární praxe nástupem humanismu. Obdobná zjednodušení je možné vytknout i třetí kapitole. Ve čtvrté kapitole autorka narazila na limity v oblasti svých znalostí diplomatiky. Není též jasné, jak odlišuje závěti listinné od těch odkazujících na pozastavení desk zemských – ty přece měly rovněž formu listin. Pomíjí též možnou podrobnější analýzu skupin svědků (např. geograficky či prostřednictvím vztahů k testátorkám). V tabulce č. 2 není uveden kompletní výčet analyzovaných posledních pořízení, tabulka také postrádá jakýkoli nadpis/ název.

Shrnutí: Autorka v práci prokázala schopnost zpracování teoretického textu založeného na vlastním výzkumu, a tak i přes zmíněné nedostatky, práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 18. července 2018

.....
Zdeněk Beran